



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

VI. Aliquot contra vanam gloriam remedia proponuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

CAPVT VI.

Aliquot contra vanam gloriam remedia proponuntur.

& vt ipse in castra quamprimum veniet, urbemque inuaderet & expugnaret, commonuit. Cuius facti hanc ipse dat rationem, *ne, cum à me vastata fuerit urbs, nomini meo ascribatur victoria.* Atque vt Ioab scripsit, sic & factum est. Hanc nos par est erga Deum in omnibus operibus nostris fidelitatem imitari, nec vnquam velle, vt fructus & animarum conuersio, bonusque negotiorum successus nobis, sed vni Deo omnia ascribantur. *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam.* Soli Deo, quia in caelis habitat, gloria omnis est attribuenda: ita namque cecinerunt Angeli dicentes, *Gloria in altissimis Deo.*

Sanctus Thomas Aquinas, vt in vitæ eius historia legimus, toto vitæ tempore nunquam sic à vana gloria fuit titillatus, vt ad culpam aliquam pertingeret: neue vnquam sibi vane ob excellentem scientiam, ingenium angelicum, aliaque dona & gratias à Deo datas complacuit, vel extulit. Beatus quoque Pater noster Ignatius, etiam multis antequam moreretur annis, ab omni prorsus tentatione ad vanam gloriam aucupandam liber fuisse legitur. Anima quippe eius adeo erat à luce cælesti, qua perfusus erat, illustrata, tantaque sui ipsius cognitio & contemptus in eo vigeabant, nullum vt vitium minus, quam hocce vanæ gloriæ vereretur. Hoc est quod ipsi debemus imitari, & erubescere & confundi, quod in rebus etiam vilibus & paruis ab inani vanæ gloriæ flabro nos abripi sinamus. Quid erit igitur, cum singularem quandam doctrinam tibi inesse, cum illustrem & celebrem te concionatorem euasisse, cum excellentem animarum fructum facere videbis; quid quando ob hæc ipsa à Principibus, Prælatibus, atque adeo mundo vniuerso celebraberis & magni fies? Necessè proinde est, vt in rebus minutis hominum laudes & præconia parui facere, neue vllis humanis respectibus moueri assuescamus, vt postea illud ipsum in maioribus, cum necesse fuerit, facere nouerimus.

SANCTVS Bernardus in Psal. *Qui habitat, ser. 14.* hunc versum eius, *Super aspidem & basiliscum ambulabis, & conculcabis leonem & draconem,* exponens, ostendit, quemadmodum horum animalium alia dentibus, alia afflatu, alia vnguibus nocent, alia rugitu suo consternant, ita diabolus omnibus hisce modis hominibus, inuisibilem alioquin, nocere, atque adeo animalium proprietates diuersis tationibus & vitiis, quibus diabolus nos oppugnat, accommodat. Ad basiliscum vero cum venit, sic loquitur, De basilisco res mira & inaudita refertur taliter scilicet cum visu suo homini venenum afflare eum vt occidat: quam dein ipse proprietatem vanæ gloriæ vitio scite adaptat, iuxta illa Domini verba, *Attendite, ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, vt videamini ab eis:* perinde ac si diceret, caute ab oculis basilisci. Notandum vero, quod eum tantum regulus interficere dicitur, quem ipse prior conspexit; at si à te ipse prius conspiciatur, a deo tibi damnatum ab illo non accedat, vt ipsemet tuo è conspectu emori dicatur. Sic à vana gloria nullos alios ait perire, quam qui cæcutiunt & negligentes sunt, eique se exhibere, & ab ea conspici gestiunt, ipsam vero prius in facie intueri non sustinent, consideraturi quam vanum & inutile quid sit vana gloria. Si enim hunc vanæ gloriæ basiliscum hoc modo primo intueremini, minime vos ille interficeret, nec vllum detrimentum inferret; quin potius vos ipsum penitus opprimeretis, ipsum & destruendo, & in fumum euanescere faciendo.

Hoc itaque primum aduersus vanam gloriam remedium esto, vt scilicet primo nos hunc basiliscum intueri studeamus, attente inquam consideremus, & nobiscum examinemus, ipsam hominum opinio-

Psal. 90. 13.

Plin. lib. 8. c. 21. & lib. 29. c. 4.

Matth. 6. 1.

Vana gloria est basiliscus.

Prouisa non nocet.

Non prouisa nocet.

Primum remedium contra vanam gloriam.

pinionem & æstimationem præter paucillimum venti & vanitatis nihil esse; cum ea nihil nobis aut addat, aut demat, nec propterea futuri simus meliores, quod ab iis laudemur, neque etiam deteriores, quod nos maledicant & persequatur, Chrysostomus scribens super illud Psalmodographi, *Quoniam tu benedices iusto*, egregie hoc declarat, & hæc ipsa Propheta verba, ad iustum, qui ab impiis exagitur, & calumniis proscinditur, animandum, ne videlicet animum propter eas despondeat, sed eas & contemnat & rideat, per accommoda esse asserit. Quid enim illi omnium omnino hominum explosio & despectus noceat, si ipse Angelorum Rex illi amicus sit, & eum laudet? Sicut è contra, si à Deo amice non habeatur, nec laudetur, nihil illi proderit, quamvis a alioquin totus terrarum orbis eum & laudet & deprædicet. Exempli loco adfert S. Iob, qui etsi in sterquilinio sederet, viceribus putrescentibus, plagis, sanie, vermibus plenus, & ab amicis simul ac inimicis, nec non à propria coniuge vexaretur & rideretur, illis omnibus tamen longe erat beator, scilicet, *quoniam Deus ei benedicebat*; nam maledicentibus licet & calumniantibus hominibus, bene de eo Deus sentiebat, hocque de eo testimoniū dabat, *Erat vir simplex & rectus, ac timens Deum, & recedens à malo, & adhuc retinens innocentiam*. Atque vnica hæc Dei de eo opinio eum vere virum magnum faciebat; hominum vero ludibria, & mundi totius explosio ne hilum quidem illi demebant. Concludit itaque Chrysostomus in id solum tota nos contentione & viribus incubere debere, vt à Deo magnificamus & æstimemur; nam ab hominibus magnificari, nihil nobis aut demere aut addere, proinde eorum æstimationem parum nos morari debere. Dicebat Apostolus Paulus, *Mihi autem pro minimo est, vt à vobis iudicer, aut ab humano die*, id est hominibus: iis placere non gestio, sed vni Deo, is namque meus est Iudex: *qui autem me iudicat, Dominus est.*

Aliud his adiungit S. Bonaventura: dicit enim, Noli indignari vel succensere iis, qui mala de te loquuntur, quod enim de te dicunt, aut verum est, aut falsum. Si quidem id verum est, haud mirum est id eos audere dicere, quod tu ausus es admittere; si vero falsum, nihil tibi nocere poterunt. Si nihilominus propterea ad iracundiam indignationemque conciteris, patienter id æquanimitate feras, vt qui ferro sibi cauma inuri patitur: nam sicut cauterium plagam perlanat, pari modo calumnia hæc occultam quandam quæ in te fortasse latet, superbiam curabit & auferet.

Alterum, quod ad hoc permultum conducet, medium nobis suggerunt S. Basilus, Gregorius, Bernardus, atque omnes in genere sancti scriptores, diligenter nobis cauendum esse, ne qua verba loquamur quæ in nostram laudem & commendationem possint tendere: *Nihil vnquam de te loquaris, quod laudem importet, quantumcumque sit familiaris ille cum quo loqueris, imo plus labora celare virtutes quam vitia*. Hac in parte valde exactus & circumspectus fuisse dicitur R. D. M. Auila: vn de si quando ad vtilitatem & ædificationem eius quicum loquebatur, aliquid ædificatorium piūque enarrandum putabat, quod sibi alias contigerat; id velut de tertio quodam referebat, ita vt alter de Auila illud dici minime intelligeret.

Episcopus quidam Hispaniæ de B. P. N. Ignatio, quem olim Parisiis cognorat, nobis narravit, eum, cum de oratione apud alios ageret, eiusque vsum & doceret & suaderet, à nonnullis atque etiam à se rogatum, quomodo vero ipse orationem institueret, respondisse, Hoc non dicam, sed id tantum quod vos scire de ea opus est, hoc namque caritatis & necessitatis est, alterum illud vanitatis. Beatus quoque Franciscus ita se in hac parte caute gessit, vt non solum aliis patefacere non auderet gratias, & quibus à Deo perfundebatur delictis, ve-

rum

rum etiam quoties ab oratione surgebat, tam se dissimilanter & moderate in verbis, tum in reliquo corporis gestu & compositione gerebat, vt videri ab aliis foris non posset, quod in corde eius latebat.

Tertio, satis nobis esse non debet, nihil dicere, quod in laudem & commendationem nostri cedat, sed insuper opera bona quæ agimus, suppressere & occultare omni ratione conari debemus, iuxta illud Domini in Evangelio monitum; *Tu autem cum oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum in abscondito: & te faciente elemosynam, nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua* perinde ac si diceret, Ne ipse quidem eam erogans (si fieri posset) id nosse deberes. *Cum ieiunas, unge caput tuum, & faciem tuam laua;* id est, maiorem quam alias hilaritatem & serenitatem vultus, ac velut in die festiua, præfer, *ne videaris hominibus ieiunans.* Nam, vt docet Hieronymus, Palestinis, apud quos Dominus agebat, in festis diebus soleme erat caput inungere. Quod enim magna vitii huius subtilitas sit idcirco Redemptor tantopere ipsum iubet vt caueamus & declinemus, opera nostra in abscondito faciendo, ne omnem eorum fructum amittamus neue ea hic vanæ gloriæ fur nobis surripiat. Sic solent, inquit Gregorius, qui aliquo proficiscuntur, quas secum ferunt pecunias, occultare; si enim eas in apertum proferant & ostentent, iis prædo insidiabitur & deprædabitur. Atque huius rei occasione adducit, quod Ezechie Regi Iuda contigit: *4. Regum 20. vers. 17.* quod enim hic domus suæ thesauros Regis Babylonii legatis ostendisset, hinc iisdem postea ab iisdem ablati, & Babylonem auecti sunt. Huic quoque rei bene ad aptes similitudinem illam quæ à gallina vulgo petitur, quæ quia o-uoposito glocinat, ipsum amittit: ita quippe contingere iis, qui cum bonum aliquod opus fecerunt, quamprimū ab aliis ipsum videri gestiunt, quin etiam quæ-

dam interdum proferunt verba, è quibus ipsum nasutus quis subolfaciat.

Verus porro Dei famulus tam procul ab hac vanitate abest, ait Sanctus Gregorius, vt satis illi non fit in eo opere, quod iam hominibus notum esse potuit, consistere, eoque contentus sit (quia facientem eius remunerationem & mercedem accepisse se iam putat) sed alia iis opera, quæ homines lateant, superaddere studeat: *Iam enim, inquit, de bonis suis quasi retributionem sibi factam aestimat, nisi eis & alia, quæ ab hominibus nesciantur adiungat.* Sanctus Hilarion, vt refert Hieronymus, tantam ad se hominum multitudinem assidue confluere, & ob plurima, quæ patrabat miracula, magni se ab omnibus fieri videns. maximopere dolebat, & suam infelicitatem indies deplorabat. Lacrymarum vero & tristitiæ insolitæ causam petentibus discipulis, respondebat Hilarion, *Videtur mihi iam tum in hac vita, fratres, Deus rependere parua illa quæ ei præsto obsequia, quod tanti homines passim faciunt. Est hæc alia ratio, & nouum quoddam medium in primis proficuum, ad isthoc à nobis vitium propulsandum. Caue ne ab hominibus magni fieri & aestimari velis, caue ne id quod fecisti fortasse boni, hac tibi mercede Deus in hac vita retribuatur. Sic enim ipse facere solet, vt ex iis quæ diuiti epuloni ipse respondit, colligere licet, *Fili, inquit, recordare, quia recepisti bona in vita tua.* Hæc item inter cæteras causa est, ob quas suadent sancti, vt singularitates & extremitates omnes remis velisque fugiamus. Quoniam enim extrema, præter communem consuetudinem & inueta sunt, hinc in primis notantur, multisque cogitandi & obloquendi materiam præbent, *Qui facit quod nemo mirantur omnes.* Hæc porro quendam vanæ gloriæ & superbæ spiritum producere solent; inde vero aliorum contemptus & despectus enasci.*

At, quoniam opera nostra bona non semper abscondere possumus, atque in primis nos quibus ex officio incūbit per eadem proximum iuuare; *quintum id re-*

medium

Quartum medium Latæ humana vitis merces bonorum operum,

Luc. 16. 25.

Singularitas omnis vitanda.

Gerson. & Galiel. Paris.

Quintum medium in apertis pura Intentio.

medium esto, ut nostram in iisdem intentionem rectificare studeamus, cor videlicet nostrum ad Deum sustollendo, & omnes nostras cogitationes, verba & opera, uti mox ostendemus, ei offerendo & deferendo: cumque postea vana gloria subreperere tentat, dicamus ei ut suadet R. P. M. Auila, Scrius venis, quia iam opus totum Deo dedicatum est. Utile quoque fuerit respondere id quod alias S. Bernardus, quando illi prædicanti hæc vanæ gloriæ cogitatio incidit, Hem, quam bene dicis, Bernardus respondit, *Nec propter te cæpi, nec propter te desinam.* Neque enim ob vanæ gloriæ metum bona sunt opera intermittenda, id namque grauissimum foret error & mera deceptio, sed aures nobis sunt ad laudum humanarum præconia obturanda, ut eas nec audire, nec curare videamur: Ita porro nos Chrysostomus cum mundo agere vult, ut pater quispiam cum filio paruulo: parum hic curat utrum ab eo laudetur aut vero vituperetur, & contumeliosis nominibus appelleretur; quin potius ridet, quia puer est, & quid agat nescit. Sic nostrum est laudes mundi, & ea quæ homines dicent, parum morari: in hoc enim mundus instat pueri est, & nescit quid dicat. Plura etiam quo ad hoc dicebat magnus ille Indicæ Orientalis Apostolus P. Franciscus Xaverius, nimirum, eum qui peccata & imperfectiones suas attente consideraret, & id quod vere ante oculos Dei est, si quando ab hominibus laudatur, cogitaturum ab illis se rideri, & laudes has & applausus ut veras contumelias & iniurias irrogatas habiturum.

Vltimum remedium (in quo etiam rem concludemus) est hæc sui ipsius cognitio, & est id aduersus hæc vanæ gloriæ pestem præsentissimum. si enim ipsum profunde penetraremus, & perfecte perspiceremus, videremus haud dubie, nihil nobis inesse ob quod vano gloriemur, at per multa ob quæ confundamur & nos humiliemus: quia peccatis plenissimi sumus. si enim, nō dico mala & peccata nostra, sed ea etiam opera, quæ nobis & optima ac iu-

stissima videntur, bene & prout oportet consideremus & examinemus, minus quàm multum ut plurimum nos humiliandi, erubescendi, & cōfusionis materiā & occasionē reperiemus. Vnde & S. Greg. quod & variis in locis repetit, sic loquitur, *Omnis humana nostra iustitia, quid quid inquam cōmuniter nos à parte nostra & habemus & facimus si in diuinæ iustitiæ statera appensum, districto & in rigore iudicetur, iniustitia esse conuincitur: si enim remotā pietate discutimur, opus nostrum pœna dignum est quod remunerari præmiis præstolamur.* Ac propterea S. Iob semper se vereri, & timide ac circumspecte omnia sua agere restatur, ob culpas nimirum & imperfectiones quæ in illis, quando quis sedulo non aduigilat, nec super se ipsum excubat, intercurrere seque immiscere solent. *Verēbar, inquit, omnia opera mea.* Quæ cum ita sint, quid est quod superbiamus & inflemur? quid vana gloria efferimur? cum, si attente vesperi nos examinemus, & rationem tota die actorum exigamus, magnā in nobis miseriarum, peccatorum, & culpārū in loquendo, operando, cogitando commissarum multitudinem comperturi sumus, nec non plurima nos bona agere neglexisse, ac si quod per Dei gratiam bonum egimus, per nos, id ut plurimum superbia, vana gloria, socordia & negligentia, nec non aliis id genus nauis & imperfectionibus, quas nouimus, & multo etiam pluribus quas ignoramus, eas tamen subesse minime dubitamus, coinquinatum esse. Intra nos ipsos itaque intremus, nosmet ipsos quid simus inspiciamus, pedes nostros, ipsam inquam operum nostrorum turpitudinem intueamur, ac statim omnis vanitatis ac superbiæ, qui in cordibus nostris insurgit & inflatur, typhus derumescet.

CAPVT VII.

De bono fine & intentione: quam in operibus nostris habere debemus.

OSTENDIMVS iam quomodo in iis quæ agimus, vanitas & omnes intui-

Tom. 2. epist.
fol. 59.

In vita S.
Bern.
Vana gloria
metu bona o-
pera non o-
mittenda.

Lib. 6. c. 15.
vita.

Sextum me-
dium Cogni-
tio sui.

Lib. 5. Hen-
c. 11. & lib
Salm. 2.

Lib. 9. Hen-
c. 11. & lib
ingru. 2.
mura. 12.
10. lib. 3. 11.

Iob. 9. 21.

Matt. 11. 7.

Vita Patr.

Cap. 5.